

1607 *litatis pacisque studio commoveri: exinde, quæ egerit, quam cunctis ingenii nervis contenderit, ut aliqua honesta ratio concordiae ineatur, significat: in Venetis egregiam voluntatem, religionis eximium studium, pacis desiderium perspexisse; quidquid per eos effici poterat, cumulate præstasse; amplius non facturos, atque ab iis, quæ sibi communicaverant, ne tantillum quidem recessuros: ni iis habitis dissidii exitus inveniatur, pessimo loco res fore, jam tum autumari: nobilitatem infracto animo cuncta pericula subituram, bellum alacriter suscepturam, nihil, quo dignitatem unam cum libertate tueatur, prætermitturam: vires illi maritimas ac terrestres adesse, in bellicorum apparatusum singulare studium, ingentes thesauros, externorum Regum ac Principum necessitudines, quibus extrema quæque pro patria amplexuri sint. Dicente Jojeusa, cum haud parum Pontifex commoveri videretur, inquit: Nisi præter ea, quæ certo Senatum decrevisse noverat, sibi aliquid concederetur, nullo pacto consensurum. Castriique literis, de quibus antea diximus, perlectis, subdit: Non ejusmodi, quas Jojeusa affirmaverat, Reipublicæ vires, non eam sibi, ut vulgo ferretur, vim auri atque argenti esse: ancipiti bello in Insu-
bribus nempe ac Ferrariensibus Reipublicæ dimicandum; mari, qui obsisterent, futuros; neque cum hominibus Diisque pugnare Venetos posse arbitrari: quacumque ratione Apostolicæ Sedis dignitatem tueri statutum sibi, & immotum esse: quidquid adhuc auri in Hadriani mole reliquum esset, exhausturum, vasa quin etiam sacra, si opus in eam rem sit, devenditurum & conflaturum. Hæc cum perturbate dicerentur, Jojeusa nonnihil concedendo, alia refellendo, molliter excipere Pontificem nixus, ita sibi complanare iter studuit, ut quam maxime illius animum ad concordiam flecteret: tantumque & ratione, & dicendi vi, qua maxime poterat, effecit, ut vultus serenitate, ac lenissimis verbis facile ingens pacis desiderium patefaceret.*

Pauli Pontificis ad Jojeusam responsum.

Dum hæc gererentur, maximique Reges certatim suborients in Italia incendium, gloriæ desiderio incensi, restinguere nituntur; veritus Cæsar, ne qui supremam in
chri-